

Právo změny vyhrazeno!

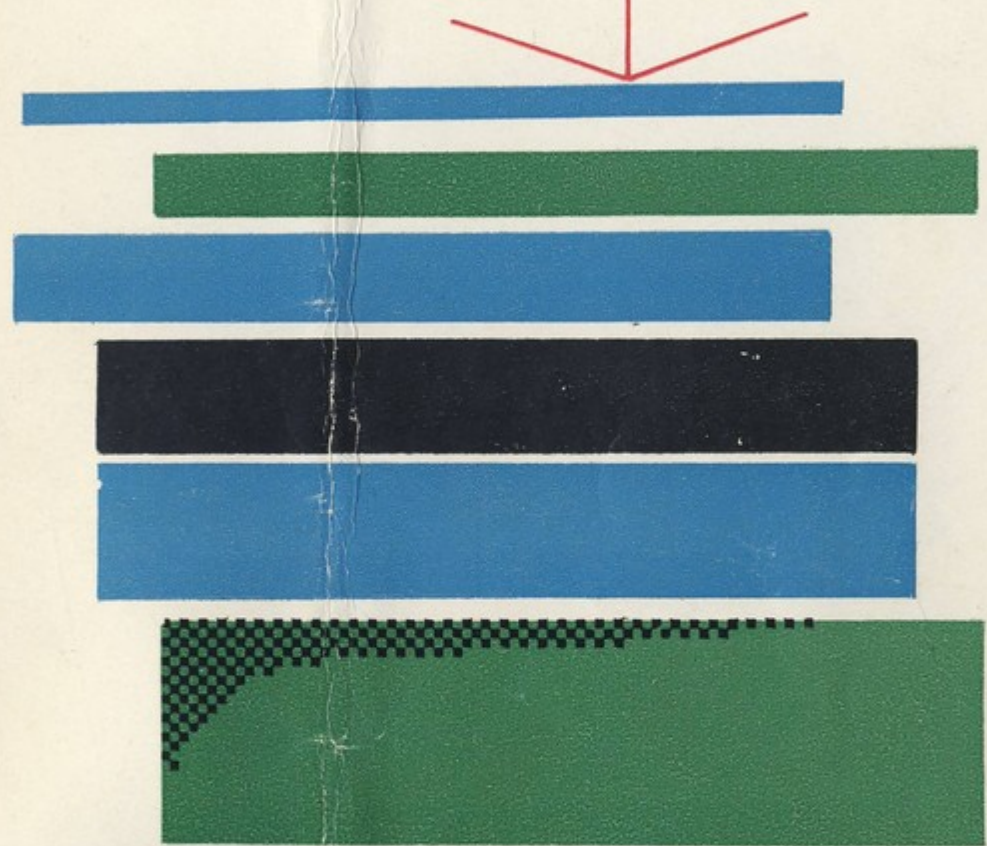
Vyrábí:
SOMET, národní podnik, Teplice

Prodává:
OSAN, národní podnik, Praha
úcelová organizace trustu TST
Oblastní prodejní závod Teplice
nám. Zd. Nejedlého 2
415 77 Teplice Lázně v Čechách
telefon: 3917
dálnopis: OSAN 184 562

OSAN propagace - 2 - 389/75 Tisk 52 301-75

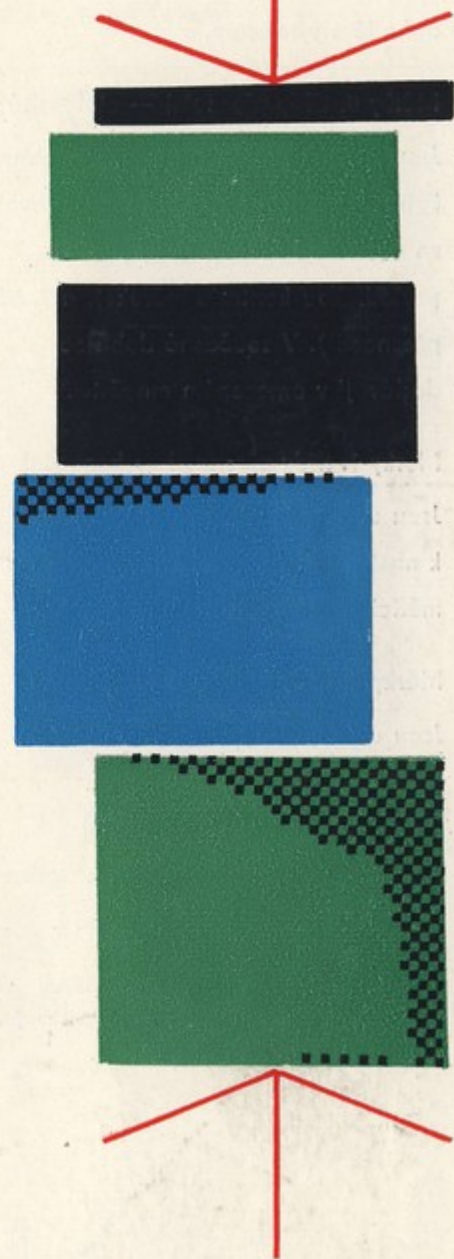
**základní
měrky**

Základní měrky

Základní měrky se používají k nastavování a ke kontrole měřících přístrojů, měřidel, přípravků a při veškerém přesném měření. Měrky se dodávají v úplných sadách spolu se zkušebními listem. Jednotlivé měrky se nedodávají. Pro různé způsoby používání se sady měrek doplňují příslušenstvím.

Měrky se vyrábějí ve čtyřech třídách přesnosti, které se označují příslušným číslem za tečkou za normou.

Měrky 00. třídy přesnosti — dodávají se pouze na zvláštní objednávku po dohodě s výrobcem.

Měrky 0. třídy přesnosti — etalonové
Jsou určeny pro laboratoře, zkušebny, kontrolní měrová střediska a používají se například jako etalony pro periodickou kontrolu měrek 1. a 2. třídy přesnosti*). V současné době se dodávají v omezeném množství.

Měrky 1. třídy přesnosti — kontrolní
Jsou určeny pro kontrolní pracoviště k nastavení a kontrole velmi přesných měřicích přístrojů, měřidel apod.

Měrky 2. třídy přesnosti — dílenské
Jsou určeny pro kontrolní pracoviště s menšími nároky na přesnost, k nastavení dílenských měřidel (přípravků), výrobní provozy, k ověřování délkových rozměrů výrobků apod.

*) Pozn.: Pro tyto účely se na zvláštní objednávku dodávají měrky s vyhodnocenými úchytkami.

Značení třídy přesnosti:

- na měrkách 00. a 0. třídy přesnosti se třída přesnosti nevyznačuje
- na měrkách 1. třídy přesnosti se třída přesnosti značí jednou čárkou
- na měrkách 2. třídy přesnosti se třída přesnosti značí dvěma rovnoběžnými čárkami

Názvoslovní

Základní měrka — kolmý čtyřboký hranol představující délkovou míru s dvěma rovinnými a rovnoběžnými měřicími plochami majícími vlastnosti přilnutí.

Délka měrky „l“ — délka kolmice spuštěné s libovolného bodu měřicí plochy na protilehlou měřicí plochu.

Jmenovitá délka „L“ — hodnota délky označená na měrce (v mm).

Celková dovolená chyba měrky — rozdíl mezi změřenou hodnotou délky měrky „l“ (zjištěnou v místě, kde je chyba největší) a jmenovitou délkou „L“.

Chyba rovnoběžnosti měrky — rozdíl mezi největší a nejmenší změřenou hodnotou délky měrky „l“ na vztažné délce v téže rovině.

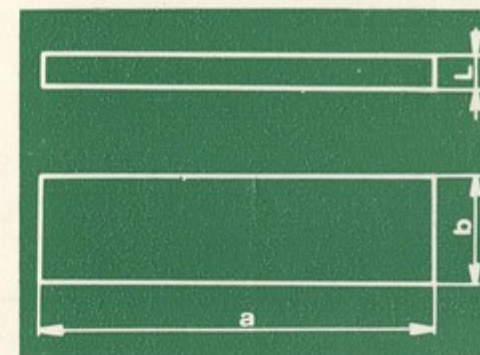
Chyba rovinnosti měřicí plochy — největší naměřená vzdálenost skutečného povrchu měřicí plochy k rovině obalové (přiložené).

Přilnutí (adheze) — schopnost měřicích ploch (působením molekulárních sil) zabezpečit spojení základních měrek mezi sebou nebo měrky a pomocného tělesa.

Chyba kolmosti bočních ploch — rozdíl mezi skutečným úhlem bočních ploch ve vztahu k měřicí ploše a úhlem 90°.

Krajní pásmo měrky — okrajová část měřicích ploch široká 0,8 mm po celém obvodu měrky, která se do měřicích ploch nepočítá.

Blok měrek — spojení několika měrek mezi sebou pro dosažení požadovaného rozměru.

Rozměry měrek (v mm)

Jmenovitá délka L	a	b
do 10,1	30—0,3	9—0,3
přes 10,1	35—0,3	

Jmenovité délky L	Odstupňování
1,0005	—
0,99 až 1,01	0,001
0,9 až 1,5	0,01
0,6 až 2	0,1
0,5 až 25	0,5
10 až 100	10
25 až 200	25
50 až 300	50
100 až 500	100
1000	—

Označení sady (srovnatelná s do- savadní sadou)	Třída přes- nosti	Název	Počet měrek v sadě	Jmenovitá délka od do	Odstup- ňování
Rozšířené	0; 1	Sada roz- šířená tisícinová	122	1,0005—	0,0005
				1,001 —1,009	0,001
				1,01 —1,49	0,01
				1,6 —1,9	0,1
				0,5 — 10	0,5
				10,5 — 24,5	0,5
				20 —100	10
				25 —100	25
S 11 P	0; 1	Sada roz- šířená tisícinová s příloženými měrkami z SK	124	dtto S 11 +2 ks à 2 mm	
S 12 (~ČSN 25 3317)	0; 1; 2	Sada rozší- řená setinová	103	1,005—	0,005
				1,01 — 1,49	0,01
				0,5 — 10	0,5
				10,5 — 24,5	0,5
				25 —100	25
S 12 P	0; 1; 2	Sada roz- šířená setinová s příloženými měrkami z SK	105	dtto S 12 +2 ks à 2 mm	
Základní	0; 1; 2	Sada základní tisícinová	91	0,001— 1,009	0,001
				1,01 — 1,49	0,01
				1,6 — 1,9	0,1
				0,5 — 10	0,5
				20 —100	10
S 21 P	0; 1; 2	Sada základní tisícinová s příloženými měrkami z SK	93	dtto S 21 +2 ks à 2 mm	

Označení sady (srovnatelná s do- savadní sadou)	Třída přes- nosti	Název	Počet měrek v sadě	Jmenovitá délka od do	Odstup- ňování	
Základní	0; 1; 2	Sada základní setinová	46	1,01— 1,09	0,01	
				1,1 — 1,9	0,1	
				1 — 10	1	
				11 — 24	1	
				25 —100	25	
S 22 P	0; 1; 2	Sada základní setinová s příloženými měrkami z SK	48	dtto S 22 +2 ks à 2 mm		
Úsporné	1; 2	Sada úsporná tisícinová	46	1,001— 1,009	0,001	
				1,01 — 1,09	0,01	
				1,1 — 1,9	0,1	
				1 — 10	1	
				20 —100	10	
S 32	1; 2	Sada úsporná setinová	37	1,01— 1,09	0,01	
				1,1 — 1,9	0,1	
				1 — 10	1	
				20 —100	10	
Doplňkové	1; 2	Sada měrek 125—500	8	125—175	25	
				200—250	50	
				300—500	100	
	S 42 (=ČSN 25 3318)	1; 2	Základní měrka 1000	1	1000	1000
	S 43 (~ČSN 25 3313)	0; 1; 2	Sada doplňková tisícinová	9	1,001—1,009	0,001
S 43 SK	0; 1; 2	Sada doplňková tisícinová z SK	9	1,001—1,009	0,001	
S 44	0; 1; 2	Sada měrek minusových	23	0,990—0,999	0,001	
				0,9 —0,99	0,01	
				0,5 —0,9	0,1	
S 45	0; 1; 2	Měrky přílož- né 2 mm z SK	2			

Použití jednotlivých sad

Sady rozšířené

Jsou určeny pro laboratoře a spotřebitele s nároky na vysokou přesnost bloků měrek, spojených s minimálním počtem měrek.

Sady základní

Jsou určeny k základnímu vybavení kontrolních pracovišť, k všeobecnému použití ve strojírenství a tam, kde není nutné použití sad rozšířených.

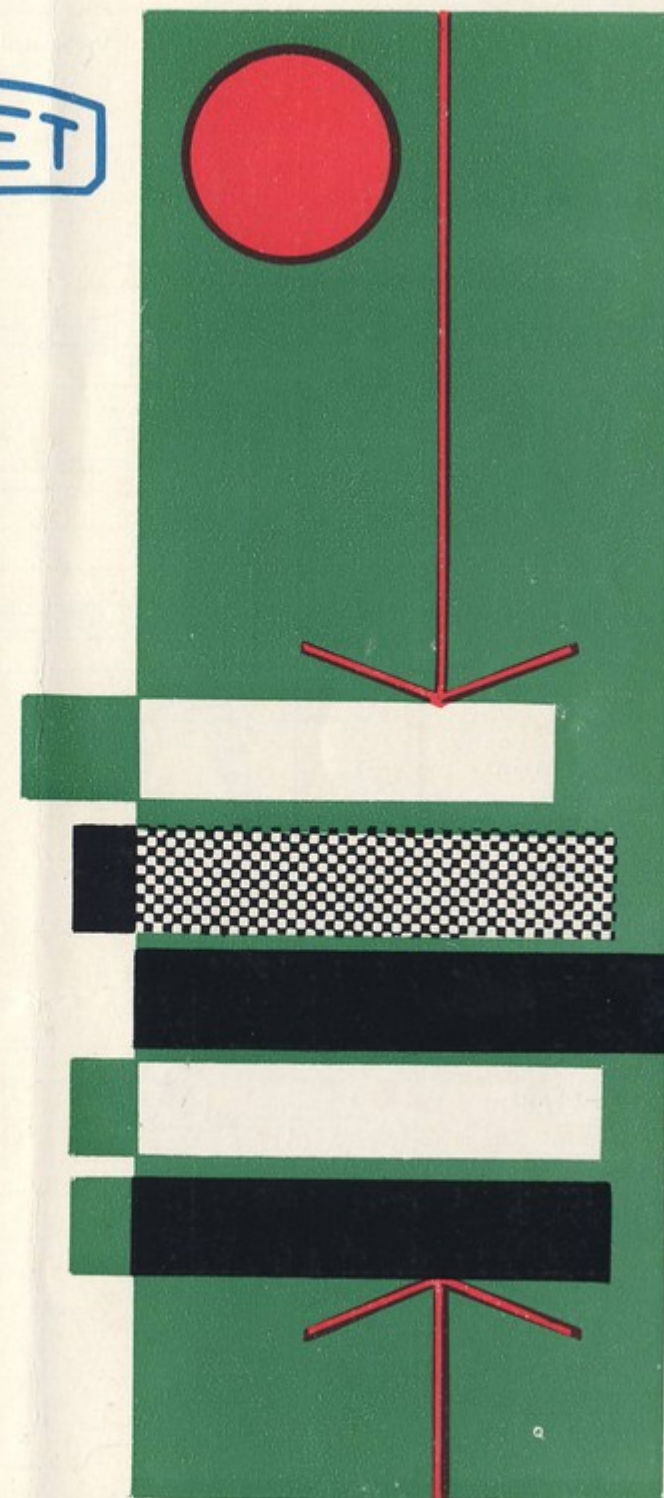
Sady úsporné

Jsou určeny pro pracoviště, kde nedochází k častému spojování měrek do bloků, nebo kde sestavení některých požadovaných rozměrů ze čtyř až pěti měrek není na závadu.

Sady doplňkové

Jsou určeny ke zvětšení měřicích rozsahů a k doplnění sad, ve kterých tyto měrky nejsou obsaženy.

Měrky příložené jsou určeny k ochraně před poškozením (opotřebením) krajních měřicích ploch měrek, sestavených do bloků.

Název	Počet kusů v sadě	Vyobrazení	Typové označ.
Držák měrek 25	1		sada 431036
Držák měrek 50	1		
Držák měrek 100	1		
Držák měrek 200	1		
Podstavec 35 mm	1		
Stabilizátor tlaku	1		
Oblé měrky R2	2		
Oblé měrky R5	2		
Rýsovací hrot	1		
Středící hrot	1		

Název	Počet kusů v sadě	Vyobrazení	Typové označ.
Pinseta 6 N	1		431038
Pinseta 13 N	1		431039
Kámen Arkansas	1		sada 431040
Držák z umělé hmoty	1		
Kelímek s vazelinou	1		
Štětce 10 CSN 23 3810	1		
Hadřík	1		
Utěrky	3		
Pinseta 6 N	1		
Pinseta 13 N	1		

Použití

Sada 431036

Držáky základních měrek a příslušenství slouží k širšímu využití základních měrek pro běžná měření v dílenské praxi. Držáky jsou určeny k snadnému sestavení základních měrek v bloky v požadovaném rozměru. Oblé měrky, podstavec, rýsovací a středící hroty slouží k měření a sestavování vnitřních rozměrů, výšek, hloubek a ořívání strojních součástí. Stabilizátor tlaku, kterým se utahuje upínací šroub držáků, slouží k zajištění konstantního tlaku pro upnuté měrky, složené v bloku.

431038 a 431039

Pinsety 6 N a 13 N slouží k manipulaci s měrkami, bez přímého doteku rukou. Pinseta 6 N je určena pro tenké měrky (do $L = 4$ mm), pinseta 13 N pro měrky do $L = 100$ mm.

Sada 431040

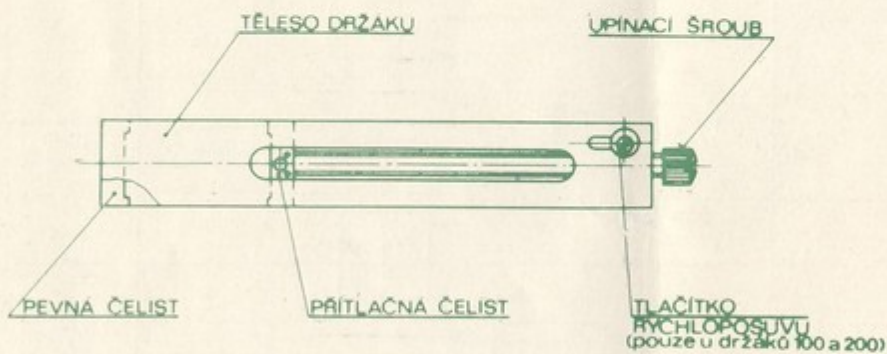
Příslušenství, sloužící k ošetřování základních měrek.

Rozměry držáků a příslušenství

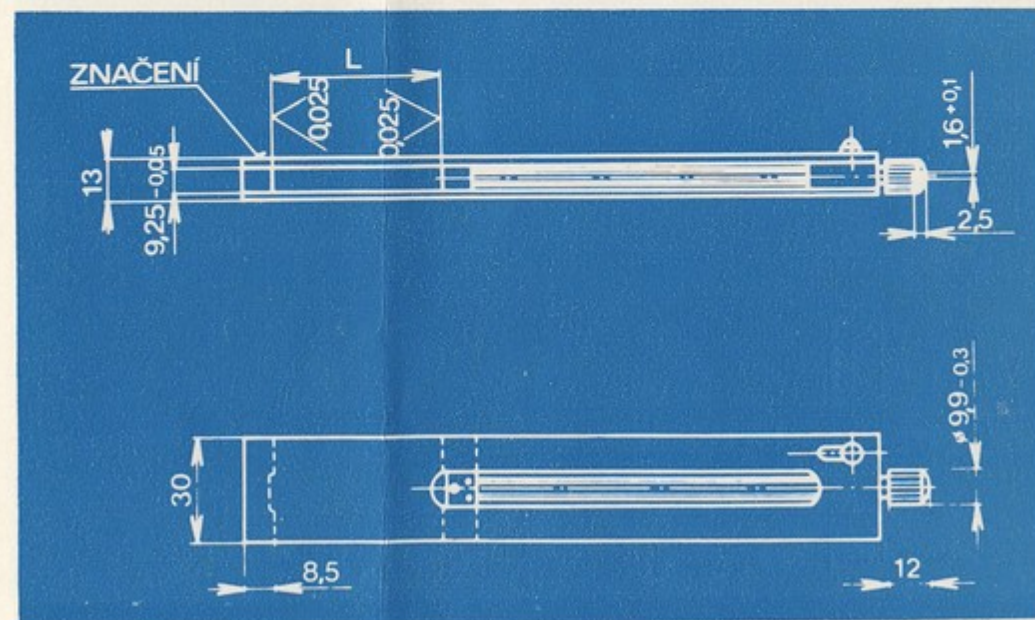

Držáky

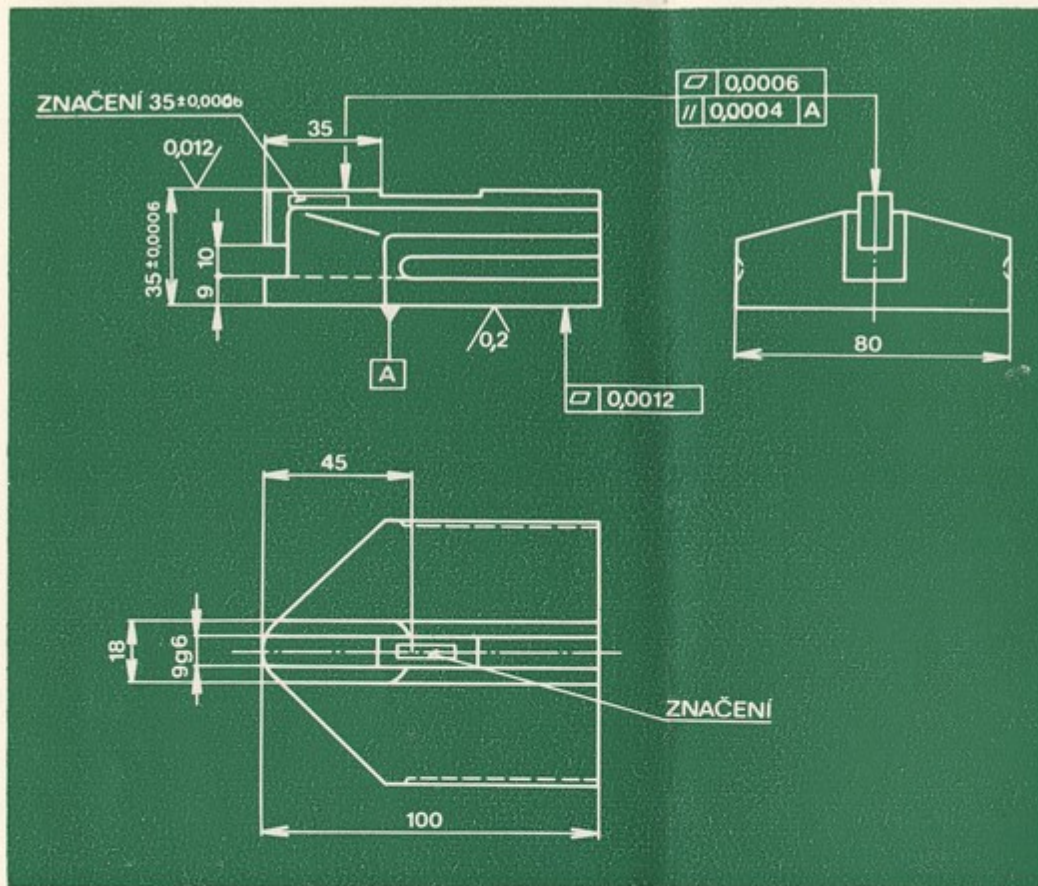
Název	Délka pro upnutí měrek L v mm	
	od	do
Držák měrek 25	4	28
Držák měrek 50	4	53
Držák měrek 100	50	145
Držák měrek 200	100	245

Názvy hlavních částí držáků a stabilizátoru tlaku

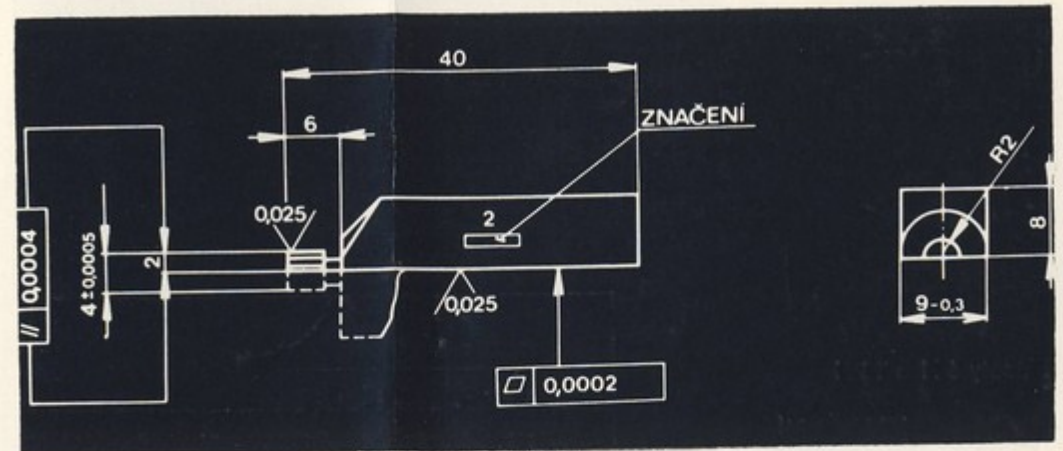
Podstavec

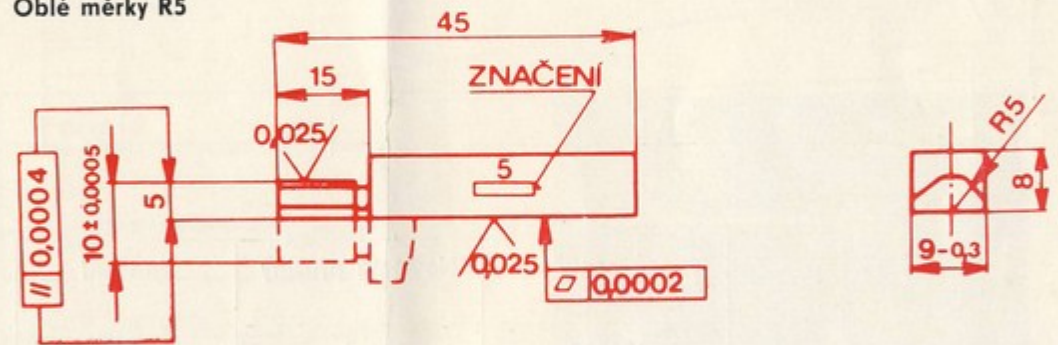
Stabilizátor tlaku

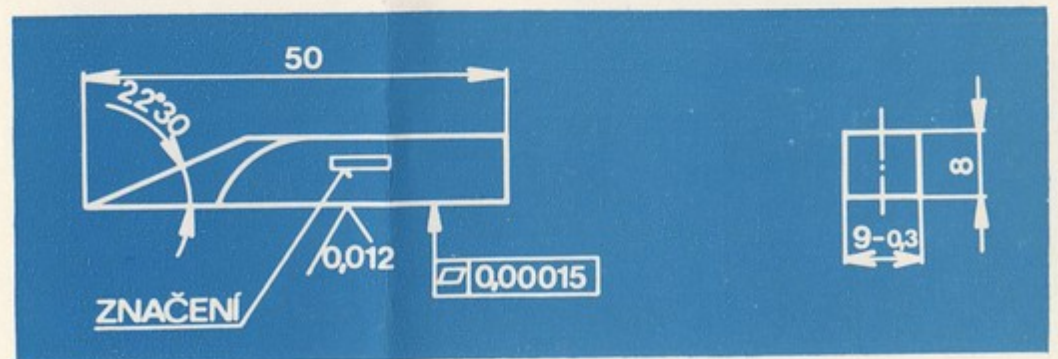
Oblé měrky R2

Oblé měrky R5

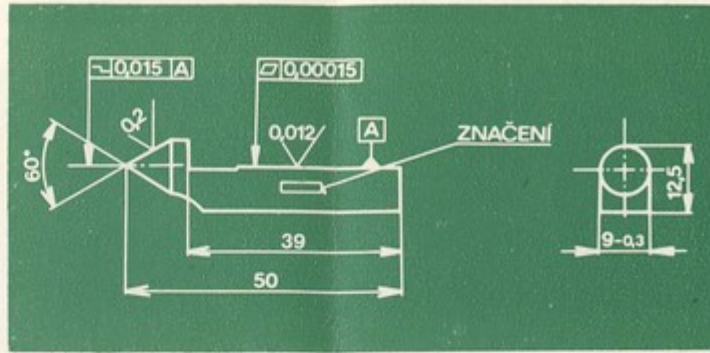

Rýsovací hrot

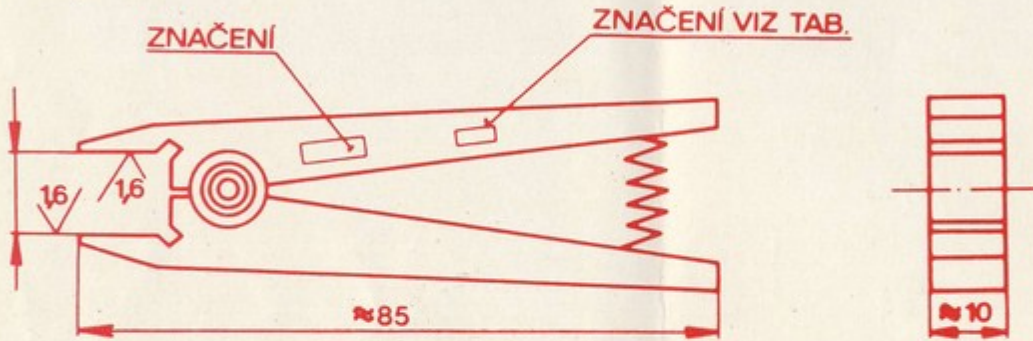

Sředicí hrot

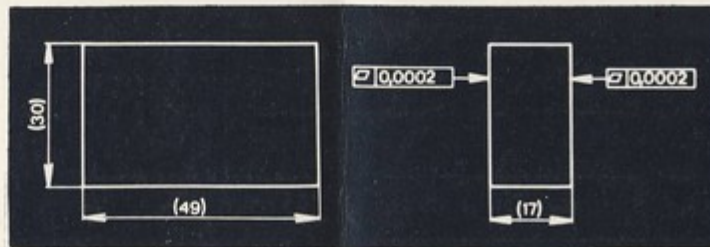

Pinsety 6 N a 13 N

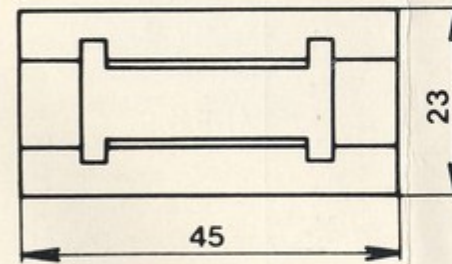
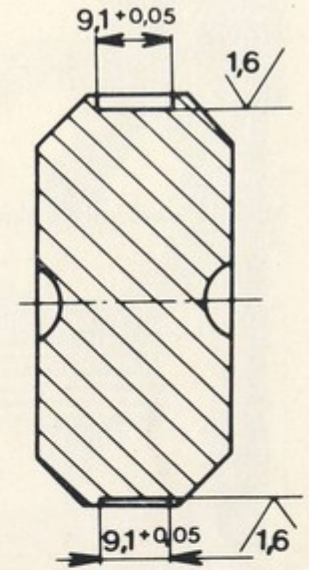
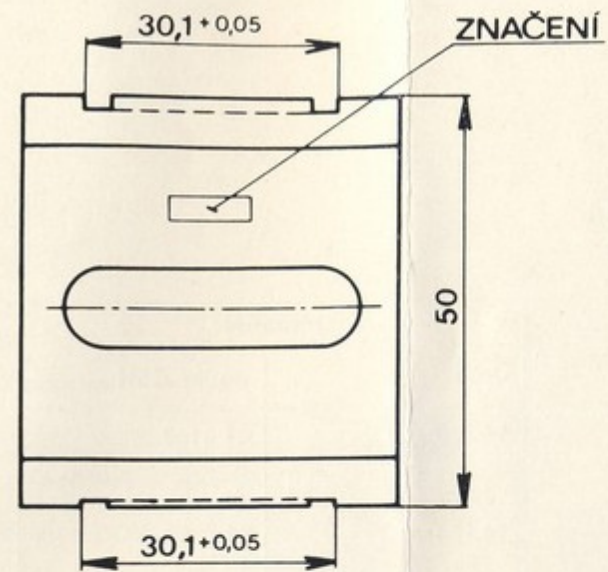

Typové označení pinsety	Hodnota pružiny	Značení
431038	0,7 kp	6 N
431039	1,4 kp	13 N

Kámen Arkansas

Držák z umělé hmoty

Hadřík

Rozměry — 260×260×0,6

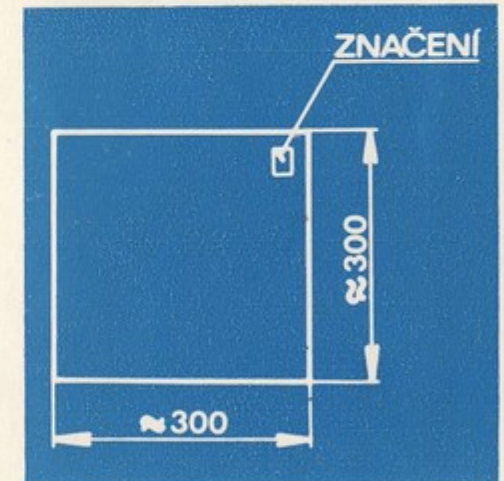
Štětec

Rozměr — štětec 10 ČSN 23 3810

Kelimek

Rozměry — Ø 48×55

Utěrky

Značení: první utěrka ... 1
druhá utěrka ... 2
třetí utěrka ... 3

Materiál součástí držáků a příslušenství

Název součásti	Materiál	
	druh	podle ČSN
Těleso držáku	14 160	41 4160
Čelist pevná	14 100	41 4100
Čelist přitlačná		
Podstavec	42 2421	42 2421
Nosník	14 100	41 4100
Oblé měrky		
Rýsovací hrot		
Středící hrot		
Objímka	12 010	41 2010
Těleso		
Pinseta	64 4314	64 4314
Držák z umělé hmoty	ALKAMID N	
Hadřík	jemná tkanina	
Utěrky	SIMPLEX	
Kelímek	polystyrén	
Vazelina	medicální vazelina žlutá	

Dodávání

Držáky základních měrek a příslušenství se dodávají v sadách.

Sada 431036 obsahuje:

- držák měrek 25
- držák měrek 50
- držák měrek 100
- držák měrek 200
- podstavec 35 mm
- stabilizátor tlaku
- dvě oblé měrky R2
- dvě oblé měrky R5
- rýsovací hrot
- středící hrot
- přejímací osvědčení (atest)

Sada 431040 obsahuje:

- kámen Arkansas
- držák z umělé hmoty
- tři utěrky
- hadřík
- štětec 10 ČSN 23 3810
- kelímek s vazelinou
- přejímací osvědčení (atest)
- pinseta 6 N
- pinseta 13 N

Pinseta 6 N a pinseta 13 N se dodává také samostatně.

Jako zvláštní příslušenství se dodává rovinné sklo 0. stupně přesnosti ve zvláštním pouzdře, typ 42 505 podle TPF — 483-25-57.

Příklady objednávek

JK 409 333 . . . . .

- 2 sady S 21 ČSN 25 3310.1
- 2 sady držáků typ 431036
- 1 sada příslušenství typ 431040
- 2 pinsety 13 N typ 431039
- 1 rovinné sklo 0 typ 42505